

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: ontwerp van decreet betreffende de verwerking en deling van de geboorte- en sterftegegevens.

Samenvatting

Met dit ontwerp wordt de verkrijging en verwerking van bepaalde geboorte- en sterftegegevens decretaal verankerd. Deze gegevens worden ingewonnen en verwerkt door het Departement Zorg om geboortes en sterfgevallen in Vlaanderen statistisch in kaart te brengen om gezondheidstrends op te kunnen volgen, zodat hierop beleidsmatig kan worden gereageerd of preventief kan worden ingegrepen.

Het Koninklijk Besluit van 14 juni 1999 waarbij een jaarlijkse statistiek van de geboorten wordt voorgeschreven, het Koninklijk Besluit van 17 juni 1999 waarbij het opmaken van een jaarlijkse statistieken van de overlijdensoorzaken wordt voorgeschreven en de Wet van 4 juli 1962 betreffende de openbare statistiek bieden een wettelijke grondslag boden voor de verwerking die gebeurt met statistische doeleinden. Echter, deze federale regelgeving komt niet tegemoet aan de vereisten van de verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (hierna: AVG). Conform rechtspraak van het Grondwettelijk Hof, die stelt dat de AVG onder de toepassing van artikel 22 van de Grondwet valt, moeten de essentiële elementen van gegevensverwerkingen bij decreet worden geregeld. De federale regelgeving kwam hier niet aan tegemoet.

Dit decreet maakt gebruik van het regelgevend momentum met betrekking tot de digitalisering van geboorte- en sterftecertificaten om de procedure die gehanteerd wordt ook decretaal te verankeren.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/INHOUDELIJK STRUCTUURELEMENT/BELEIDSDOELSTELLING

Met dit decreet wordt beoogd om de gegevensverwerking en gegevensuitwisseling van geboorte- en sterftecijfers, die uitgevoerd wordt in het kader van de statistische bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap, in overeenstemming te brengen met de Europese verplichtingen vastgelegd in de AVG.

Dit dossier, binnen het beleidsveld Welzijn van het Departement Zorg, heeft betrekking op het inhoudelijk structuurelement (ISE) Beleidsondersteuning.

Het kadert binnen deze twee strategische doelstellingen:

- We onderbouwen het beleid met wetenschappelijk onderzoek en ondersteunen de beleidsuitvoering met gerichte en gestroomlijnde praktijkondersteuning.
- We onderbouwen het beleid en ondersteunen het werkveld maximaal met data.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

- Het gunstige wetgevingstechnisch advies nr. 2025/313 werd bekomen op 1 september 2025;
- Het gunstige advies van de Inspectie van Financiën nr. RD/2025003311 werd bekomen op 8 september 2025;
- Het gunstige advies over de JoKER werd bekomen op 5 november 2025;
- De principiële goedkeuring van de Vlaamse Regering werd bekomen op 12 december 2025;
- Het gunstige advies van de Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van persoonsgegevens nr. 2026/005 van 13 januari 2026 werd bekomen op 21 januari 2026;
- Het gunstige advies van de Raad van State, afdeling Wetgeving nr. 79.012/3 werd bekomen op 7 april 2026.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

1. Binnen het Departement Zorg worden geboorte- en overlijdenscertificaten verwerkt. De afdeling Beleidsinformatie en -data verwerkt deze gegevens onder meer in het kader van de opmaak van een statistiek van de geboorten en de overlijdens door StatBel. Hiernaast worden deze gegevens uitgewisseld met derde partijen, zoals bijvoorbeeld de Stichting Kankerregister, VITO, VLESP, Sciensano en het Studiecentrum Perinatale Epidemiologie (SPE) met het oog op wetenschappelijk onderzoek en worden deze gegevens verwerkt voor eigen wetenschappelijk onderzoek en beleidsondersteunende doeleinden.
2. De geboortecertificaten bevatten ontegensprekelijk persoonsgegevens, als vermeld in de AVG. Ook bij de overlijdenscertificaten is er sprake van de verwerking van persoonsgebonden gegevens, maar aangezien deze betrekking hebben op overleden personen, vallen ze conform Overweging 27 van de AVG niet zonder meer onder deze verordening. In zoverre de sterftegegevens enkel informatie over overleden personen bevatten, vormen zij geen persoonsgegevens in de zin van artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming en is de verordening niet van toepassing. In zoverre die gegevens evenwel ook (onrechtstreeks)

in verband kunnen gebracht worden met andere, nog levende, natuurlijke personen naar aanleiding van het overlijden van een persoon, vormen zij wel degelijk persoonsgegevens in de zin van artikel 4, 1), van de algemene verordening gegevensbescherming, waardoor die verordening in die gevallen wel van toepassing is. De bepalingen van de AVG zijn dus van toepassing op de geboortecertificaten. Het artikel 6, lid 1, c) (verwerking van persoonsgegevens omwille van een verplichting die op de verwerkingsverantwoordelijke rust) en e) (verwerking van persoonsgegevens in het kader van het algemeen belang), van de AVG vereisen dat de verwerking van persoonsgegevens wordt vastgelegd in regelgeving. Rechtspraak van het Grondwettelijk Hof vereist dat de essentiële aspecten van die verwerking decretaal moeten worden verankerd. De essentiële aspecten houden de volgende in:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens, die bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt ("minimale gegevensverwerking");
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de bewaartermijn;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

3. De opmaak van een statistiek betreffende de geboortes en overlijdens (en dus de verwerking van de geboorte- en overlijdenscertificaten) behoort tot de instrumentele bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap in het kader van het gezondheidsbeleid, zoals omschreven in het artikel 5, §1, I, van de Bijzondere Wet van 8 augustus 1980 tot Hervorming der Instellingen. De enige reglementaire basis op grond waarvan de verantwoordelijke arts-ambtenaar van het departement Zorg de gegevens van de geboorte- en overlijdenscertificaten verwerkt zit vervat in twee koninklijke besluiten: het koninklijk besluit van 17 juni 1999 waarbij het opmaken van een jaarlijkse statistiek van de overlijdensoorzaken wordt voorgeschreven en het koninklijk besluit van 14 juni 1999 waarbij een jaarlijkse statistiek van de geboorten wordt voorgeschreven. Deze besluiten kennen aan de artsen-ambtenaren van de gemeenschappen een taak toe in de verwerking van de geboorte- en overlijdenscertificaten in het kader van de opmaak door StatBel van een jaarlijkse statistiek van de geboorte- en overlijdensoorzaken.
4. Voornoemde koninklijke besluiten zijn een regelgevende basis voor dit proces, maar komen niet tegemoet aan de gegevensbeschermingsverplichtingen van de AVG. Het huidige decreet voorziet, als aanvulling op de koninklijke besluiten, in een regelgevende basis voor de gegevensverwerking door het Departement voor eigen wetenschappelijke en beleidsondersteunende doeleinden en voor het overmaken van deze gegevens aan derde partijen voor wetenschappelijk of beleidsrelevant onderzoek zoals bepaald in artikel 6, lid 1, c) of e), van de AVG. Op basis van artikel 9, lid 2, j) juncto artikel 89 AVG kunnen de bijzondere categorieën van persoonsgegevens verwerkt worden voor statistische doeleinden. In deze is het ter zake doende lidstatelijk recht de KB's van 14 en 17 juni 1999, die rechtstreeks voorzien in de verplichting om de in ontwerp-artikels 4 tot en met 7 beschreven categorieën van persoonsgegevens te verwerken. De ontworpen decretale regeling is in deze evenredig met de nagestreefde doelstelling van verwerking voor statistische doeleinden en voorziet in de door artikel 9, lid 2, j), van de algemene verordening gegevensbescherming vereiste waarborgen. Enkel de persoonsgegevens worden verwerkt die verplicht verwerkt dienen te worden ten gevolge van de hierboven beschreven KB's van 14 en 17 juni 1999, zonder zelfs maar de namen van de betrokken personen als dusdanig te verwerken. Er wordt zo efficiënt en rechtstreeks mogelijk tegemoet gekomen aan de opgelegde verwerking van statistische doeleinden, zonder bijkomende verwerkingen die niet rechtstreeks voortkomen uit de KB's van 14 en 17 juni 1999.
5. Dit decreet strekt ertoe om de verwerking van persoonsgegevens – opgelegd in voornoemde koninklijke besluiten – in overeenstemming te brengen met de verplichtingen van de AVG. Er is

hiertoe dus ook geen juridische overlap met het decreet van 14 juli 2025 over het platform voor overlijdensinformatie. Dat decreet strekt er volledig toe om het platform in te richten dat de digitale verwerking van overlijdenscertificaten faciliteert, alsook om de processen te regelen die daaraan gekoppeld zijn. Hoewel het dus eenzelfde materie betreft als degene die behandeld wordt in dit decreet, heeft het een volledig andere draagwijdte die in deze niet aan bod komt.

6. De gebruikelijke termijn van inwerkingtreding van decreten en besluiten is de tiende dag na de bekendmaking ervan (zie respectievelijk artikel 56 en artikel 84, eerste lid, 2°, van de bijzondere wet van 8 augustus 1980 tot hervorming der instellingen). Er is geen aparte, afwijkende inwerkingtreddingsbepaling voorzien en dus geldt deze algemene regel.
7. Departement Zorg treft de volgende technische en organisatorische maatregelen om de vertrouwelijkheid, integriteit en beschikbaarheid van persoonsgegevens te waarborgen bij de verdere verwerking van gegevens.

1. Strategisch en organisatorisch datamanagement

We passen het principe van dataminimalisatie en doelbinding toe. Enkel persoonsgegevens die noodzakelijk zijn voor de doeleinden van de verwerking worden bewaard en gebruikt.

Toegepaste maatregelen

- Data die niet langer nodig is, wordt verwijderd of geanonimiseerd.
- Gevoelige data wordt enkel bewaard zolang dit strikt noodzakelijk is.
- Datatransformaties gebeuren zo dicht mogelijk bij de bron om risico's tijdens overdracht te beperken.
- Er wordt gewerkt met een formeel beleid rond datakwaliteit, bewaartermijnen en verwijderingsprocedures.

2. Bescherming van data “at rest”

Data die opgeslagen wordt (“at rest”) is beschermd tegen ongeautoriseerde toegang, wijziging of verlies.

Toegepaste maatregelen

Alle data-opslag is versleuteld met moderne encryptiestandaarden.

- Encryptiesleutels worden centraal beheerd via een Key Management Service, met scheiding van verantwoordelijkheden tussen sleutelbeheer en data-verwerking.
- We hanteren hierbij het BYOK-principe (Bring Your Own Key), waarbij de sleutels beheerd worden via de bouwsteen KMSaaS van het Agentschap Digitaal Vlaanderen.
- Toegang tot opslaglocaties is beperkt op basis van least privilege en need-to-know principes.
- Back-ups worden eveneens versleuteld opgeslagen en onderworpen aan periodieke integriteitscontroles.

3. Bescherming van data “in transit”

Gegevens die uitgewisseld worden tussen systemen, componenten of processen, worden beschermd tegen onderschepping en manipulatie.

Toegepaste maatregelen

- Alle datatransfers verlopen uitsluitend via versleutelde verbindingen (minstens TLS 1.2 of hoger).
- Onversleutelde communicatie wordt standaard geweigerd.
- Data-uitwisseling met externe partijen verloopt via beveiligde protocollen (bijv. HTTPS, SFTP of beveiligde API's).
- Authenticatie en autorisatie gebeuren steeds vóór de overdracht van data.

4. Bescherming van data “in use”

Tijdens verwerking van persoonsgegevens wordt gezorgd voor veilige uitvoering en isolatie tussen systemen.

Toegepaste maatregelen

- Verwerkingen gebeuren binnen geïsoleerde omgevingen met gecontroleerde toegang.
- Systeemcomponenten die persoonsgegevens verwerken, zijn van elkaar gescheiden om ongeautoriseerde toegang of kruisbesmetting te voorkomen.
- Waar technisch haalbaar wordt encryptie in gebruik toegepast.
- Tijdelijke verwerkingsdata wordt automatisch verwijderd na afloop van de verwerking.

5. Toegangsbeheer en beheersomgeving

Toegang tot systemen en beheeromgevingen is strikt beperkt tot bevoegde personen.

Toegepaste maatregelen

- Authenticatie via Multi-Factor Authentication (MFA).
- Toegang wordt verleend op basis van Role-Based Access Control (RBAC) en least privilege.
- Gebruikersrechten worden periodiek herzien.
- Alle toegang verloopt via beveiligde kanalen en wordt centraal beheerd via het ACM IDM-platform van het Agentschap Digitaal Vlaanderen, dat fungeert als identiteits- en toegangsbeheersysteem voor alle gebruikers.

6. Privileged Access Management (PAM)

Beheeraccounts en systeemtoegangen met verhoogde rechten worden afzonderlijk beheerd en gecontroleerd.

Toegepaste maatregelen

- Centraal beheer van identiteiten via een Identity Provider met logging en monitoring.
- Gebruik van gescheiden beheeraccounts voor administratieve taken.
- Alle acties met verhoogde rechten worden gelogd en geaudit.
- Rechten worden periodiek geëvalueerd en aangepast op basis van de actuele rol van de medewerker.

7. Geheimhouding en sleutelbeheer

Geheimen (zoals wachtwoorden, API-sleutels en encryptiesleutels) worden beschermd door strikt beheer en beperkte toegang.

Additionele maatregelen

- Alle secrets worden opgeslagen in een afgesloten, versleutelde beheeromgeving.
- Sleutelrotatie en toegangslogboeken worden periodiek gecontroleerd.

8. Audit, logging en monitoring

Alle toegangen en wijzigingen binnen de infrastructuur en applicaties worden gelogd, gecontroleerd en bewaard voor auditdoeleinden.

Toegepaste maatregelen

- Alle systeem- en applicatie-activiteiten worden automatisch gelogd.
- Logs zijn onveranderbaar, geconsolideerd en beveiligd opgeslagen.
- Toegangslogs worden regelmatig gecontroleerd op verdachte activiteiten.
- Wijzigingen aan configuraties en data zijn traceerbaar tot een geïdentificeerde gebruiker of proces.

9. Security Operations & Incidentbeheer

Beveiligingsincidenten worden proactief gedetecteerd, onderzocht en opgevolgd.

Toegepaste maatregelen

- Integratie met een Security Information and Event Management (SIEM)-systeem binnen het Vlaamse overheid (VO)-raamwerk.
- 24/7 monitoring en ondersteuning via de centrale SOC binnen het Vlaamse overheid (VO)-raamwerk met Atos.
- Formele procedures voor incidentdetectie, melding en opvolging.
- Periodieke evaluaties van de beveiligingsmaatregelen via interne audits en penetratietests.

10. Continuïteit en herstel

De beschikbaarheid van systemen en data wordt gewaarborgd door robuuste continuïteitsmaatregelen.

Toegepaste maatregelen

- Automatische back-ups met versleutelde opslag.
- Testen van herstelprocedures op regelmatige basis.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELN

HOOFDSTUK 1. Inleidende bepaling

Artikel 1

Dit artikel behoeft geen verdere commentaar, zie immers I.D. voor een toelichting bij de bevoegdheden.

HOOFDSTUK 2. Definities

Artikel 2

In dit artikel worden een aantal terugkerende concepten nauwer gedefinieerd.

Om te vermijden dat er in de toekomst naamsveranderingen van de betrokken administratie plaatsvinden, of wanneer de verwerkingsverantwoordelijkheid wordt opgenomen door een instantie anders dan het Departement Zorg, wordt er geopteerd om in de tekst een neutrale benaming te hanteren. Als er in de toekomst eventueel een nieuwe naamswijziging plaatsvindt, moet enkel de definitie aangepast worden en worden misverstanden vermeden.

De drie kernconcepten van het decreet, namelijk *geboortegegevens*, *neonatale persoonsgegevens* en *sterftegegevens*, worden hier duidelijk gedefinieerd zodat er geen twijfel kan zijn over wat er specifiek mee bedoeld wordt. Twee aspecten zijn in elke van deze drie definities van belang: *welke instantie* de persoonsgegevens overmaakt en *naar aanleiding van welke gebeurtenis*.

HOOFDSTUK 3. Verwerking van geboortegegevens, neonatale persoonsgegevens en sterftegegevens

Artikel 3

Hier wordt uitdrukkelijk ingeschreven dat het Departement Zorg verwerkingsverantwoordelijke is wat betreft de ontvangen geboortegegevens, neonatale persoonsgegevens en sterftegegevens. Het aanduiden van een verwerkingsverantwoordelijke is een essentieel aspect van de gegevensverwerking, die conform de AVG en de adviespraktijk van de Gegevensbeschermingsautoriteit, de Vlaamse Toezichtcommissie en de Raad van State decretaal vastgelegd moet worden.

Daarnaast wordt ook een ander essentieel aspect decretaal geregeld, aldus bepaald door dezelfde actoren, namelijk het globale doel van de verwerking, wat te onderscheiden valt van de redenen om individuele categorieën van persoonsgegevens te verwerken. Wat betreft de geboortegegevens en de neonatale persoonsgegevens, is dit doel de monitoring van de gezondheidsevolutie bij zwangere en bevallen personen en pasgeborenen in het kader van beleidsondersteuning. Ingeval van de sterftegegevens, worden deze verwerkt met als doel het opvolgen van de gezondheidsevolutie van de bevolking door het in kaart brengen van sterfte en oorzaak van overlijden van overleden personen, ter ondersteuning van het beleid en evaluatie van beleidsmaatregelen.

De juistheid van de gegevens wordt gegarandeerd via foutencontroles. Bij ogenschijnlijk incorrecte of onwaarschijnlijke gegevens, wordt het aanleverende lokaal bestuur of de attesterende arts gecontacteerd.

Artikel 4

Dit artikel bepaalt de categorieën van persoonsgegevens die gelden als geboortegegevens. De overdracht van de geboortegegevens gebeurt naar aanleiding van de geboorte van het kind en gebeurt bij het geboren worden van het kind. 'Bij de geboorte van het kind' wordt niet nauwer bepaald om nodeloze en indringende inmenging in het goed verloop van de procedures van het ziekenhuis of de lokale besturen te vermijden. De betrokken lokale besturen en ziekenhuizen dragen de geboortegegevens over, zoals bepaald in het koninklijk besluit van 14 juni 1999 waarbij een jaarlijkse statistiek van de geboorten wordt voorgeschreven.

Naar aanleiding van de geboorte van een levend kind wordt een statistisch formulier van geboorte van een levend kind (stroken B, C en D van het formulier MODEL I) overgemaakt aan het Departement Zorg. Dit wordt voorzien in de regeling uitgewerkt in artikel 6 van het koninklijk besluit van 14 juni 1999 waarbij een jaarlijkse statistiek van de geboorten wordt voorgeschreven. Stroken B en C worden ingevuld door een arts of vroedvrouw van het betrokken ziekenhuis, conform artikel 4 van hetzelfde koninklijk besluit. Het gemeentebestuur controleert strook B en vult strook D in met de hulp van de aangever. Strook A ("Aangifte van de geboorte van een levend kind") wordt bewaard door de gemeente, stroken B,C,D ("Statistisch formulier van de geboorte van een levend kind") worden naar het Departement Zorg verzonden voor verdere verwerking en productie van de jaarlijkse statistiek.

De categorieën van persoonsgegevens die in paragraaf 1 worden beschreven, worden aangereikt door het gemeentebestuur waarin de geboorte wordt aangegeven. Dit zijn de geboortegegevens die door het gemeentebestuur worden ingevuld op MODEL I, strook D met behulp van de aangever van de geboorte. Deze gegevens worden vanzelfsprekend verwerkt binnen het globale doel van de monitoring van de gezondheidsevolutie bij zwangere en bevallen personen en pasgeborenen in het kader van de beleidsondersteuning. Het gaat hier voornamelijk over socio-demografische gegevens. De memorie van toelichting beschrijft de specifieke categorieën van persoonsgegevens die verwerkt worden en de redenen waarom.

De categorieën van persoonsgegevens die in paragraaf 2 worden beschreven, worden aangereikt door de geneesheer of vroedvrouw betrokken bij de geboorte. Dit zijn de geboortegegevens die worden ingevuld op MODEL I, strook C. Ook deze gegevens worden verwerkt binnen het globale doel van de monitoring van de gezondheidsevolutie bij zwangere en bevallen personen en pasgeborenen in het kader van de beleidsondersteuning. De memorie van toelichting beschrijft de specifieke categorieën van persoonsgegevens die verwerkt worden en de redenen waarom.

Artikel 5

Dit artikel bepaalt de categorieën van persoonsgegevens die gelden als neonatale persoonsgegevens en duidt de VZW Studiecentrum voor Perinatale Epidemiologie aan als actor die de geboortegegevens aanpast met behulp van de neonatale persoonsgegevens. De overdracht van de neonatale persoonsgegevens gebeurt, per de definitie van de term, naar aanleiding van het passeren van de eerste 28 dagen na de geboorte van een levend kind; en geven zodoende het hele zorgtraject van de neonatale periode weer.

Artikel 6

Dit artikel bepaalt de categorieën van gegevens die gelden als sterftegegevens. De overdracht van de sterftegegevens gebeurt, zoals de term impliceert, naar aanleiding van het overlijden. In het geval van dit artikel het overlijden van een persoon van een jaar of ouder. De overdracht gebeurt via het statistisch formulier voor het overlijden van een persoon van een jaar of ouder (Model IIIC) Dit onderscheid wordt gemaakt omdat bij overlijdens van kinderen jonger dan een jaar bijkomend dezelfde statistische gegevens relevant zijn als bij een doodgeboorte. Het is artikel 7 die de daar beschreven categorieën van persoonsgegevens opsomt, die verband houden met zwangerschap en geboortes overeenstemmen met de categorieën van persoonsgegevens die onder sterftegegevens vallen. Het is essentieel om nog te verduidelijken dat conform Overweging 27 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming, de persoonsgegevens van overleden personen *niet* onder het toepassingsgebied van de Algemene Verordening Gegevensbescherming vallen. Het regelen van de verwerking van de sterftegegevens wordt bijgevolg gedaan om consistent en volledig om te springen met de wettelijke regelingen uiteengezet in de Koninklijke Besluiten van zowel 14 en 17 juni 1999. Het dient echter geëxpliciteerd te worden dat de gegevensbeschermingsrechtelijke voorzieningen van artikel 6 en 7 niet getoetst dienen te worden aan de Algemene Verordening Gegevensbescherming.

De hieronder opgelijste vermelde persoonsgegevens dienen als medische, socio-demografische en administratieve variabelen die toelaten om een jaarlijkse (anonieme) multivariabele statistische analyse statistiek van de sterfte in Vlaanderen uit te voeren op te stellen en risicofactoren te identificeren. De resultaten van die analyses bevorderen een gerichte beleidsondersteuning door het Departement Zorg en het omdat ze toelaten om beleidsmakers te informeren van beleidsmakers over de belangrijkste oorzaken van (eventueel vroeg of vermijdbaar) overlijden, met inbegrip van eventuele risicofactoren die daar aan de grondslag van liggen. Ze kunnen tevens gebruikt worden om de bevolking te informeren over de (oorzaken van) sterfte in Vlaanderen - via de officiële communicatiekanalen van de Vlaamse Overheid.

Bovendien zijn deze gegevens noodzakelijk om aan nationale (Koninklijk Besluit 17 juni 1999 waarbij het opmaken van een jaarlijkse statistiek van de overlijdensoorzaken wordt voorgeschreven) en internationale (Verordening (EU) Nr. 328/2011 van de Commissie van 5 april 2011 tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 1338/2008 van het Europees Parlement en de Raad betreffende communautaire statistieken over de volksgezondheid en de gezondheid en veiligheid op het werk, wat statistieken over doodsoorzaken betreft) verplichtingen te voldoen. Verder kunnen de variabelen en analyses gebruikt worden voor wetenschappelijke onderzoek door derden onder de voorwaarden zoals beschreven in art. 9.

De gegevensbronnen voor deze variabelen zijn Rijksregister, Kruispuntbank Sociale Zekerheid, certificerende artsen, lokale besturen en nabestaanden. Deze variabelen worden doorgegeven via het Platform voor overlijdensadministratie.

De memorie van toelichting beschrijft de specifieke categorieën van persoonsgegevens die verwerkt worden en de redenen waarom. In het bijzonder worden hier nog de identificatiegegevens van de geneesheer en het (al dan niet nodige) nummer van het proces verbaal (of het systeemnummer) bij een overlijden dat onderzocht wordt door het openbaar ministerie.

De certificerende arts dient volgende identificatiegegevens in te vullen: Naam, Riziv-nummer en optioneel het professioneel e-mailadres. Dit laat de administratie, bij monde van de arts-ambtenaar, toe om contact op te nemen met de arts die het overlijdenscertificaat heeft ingevuld indien er informatie ontbreekt of verduidelijking of nadere toelichting van de verstrekte informatie nodig is. Het riziv-nummer geeft ook de medische specialiteit van de arts weer, wat context kan geven bij het verwerken (coderen) van een sterftecertificaat. Naast de gegevens die worden ingevuld op het sterftecertificaat, wordt hieronder ook het e-mailadres of andere manieren om de geneesheer te contacteren bedoeld.

Het nummer van het proces verbaal (of het systeemnummer) is noodzakelijk voor gepseudonimiseerde communicatie met het openbaar ministerie om aanvullingen te doen wanneer er door een lopend onderzoek nog geen uitsluitsel kan worden gegeven bij bepaalde in te vullen rubrieken. Wanneer door de betrokken lokale diensten van de Burgerlijke Stand op een overlijdenscertificaat wordt aangeduid dat het een niet-natuurlijke doosoorzaak betreft, vraagt het Departement Zorg het nummer van het proces-verbaal op bij deze dienst van de Burgerlijke Stand. Nadien wordt er via dit nummer van het proces-verbaal navraag gedaan bij het betrokken openbaar ministerie naar de staat dan wel de uitkomst van het onderzoek. Het is deze informatie die tenslotte wordt opgenomen in de aangiftes van overlijdens, niet het nummer van het proces-verbaal zelf.

In het verwerken van de officiële statistische aangiftes van overlijden, verwerkt het Departement Zorg enkel het nummer van het proces-verbaal, geen enkele daaraan gekoppelde informatie. Het is louter een instrument om het parket aan te kunnen spreken, met hun input de aangiftes te vervolledigen en uiteindelijk de statistische en onderzoeksdoeleinden van de opdracht te voltooien.

In het tweede lid wordt de uitwisseling van het nummer van het proces-verbaal geregeld tussen enerzijds de lokale besturen en het Departement Zorg en anderzijds het Departement Zorg en het betrokken openbaar ministerie. Wanneer door de betrokken lokale diensten van de Burgerlijke Stand op een overlijdenscertificaat wordt aangeduid dat het een niet-natuurlijke doosoorzaak betreft, vraagt het Departement Zorg het nummer van het proces-verbaal op bij deze dienst van de Burgerlijke Stand. Nadien wordt er via dit nummer van het proces-verbaal navraag gedaan bij het betrokken parket naar de staat dan wel de uitkomst van het onderzoek. Het is deze informatie die tenslotte wordt opgenomen in de aangiftes van overlijdens, niet het nummer van het proces-verbaal zelf.

In het verwerken van de officiële statistische aangiftes van overlijden, verwerkt het Departement Zorg enkel het nummer van het proces-verbaal, geen enkele daaraan gekoppelde informatie. Het is louter een instrument om het parket aan te kunnen spreken, met hun input de aangiftes te vervolledigen en uiteindelijk de statistische en onderzoeksdoeleinden van de opdracht te voltooien.

Het doel van de hierboven beschreven opvraging van het nummer van het proces-verbaal is het correct opvolgen van de epidemiologische evolutie van sterfte in Vlaanderen conform artikel 9 van het koninklijke besluit van 14 juni 1999 en artikel 9 van het koninklijke besluit van 17 juni 1999. Om de persoonsgegevens die in het uitvoeren van die opdracht verwerkt worden, correct te kunnen verwerken, is het noodzakelijk dat het nummer van het proces-verbaal wordt opgevraagd en doorgegeven aan het parket, zodat deze de noodzakelijke

informatie kan verschaffen die wel opgenomen dient te worden. Het niet-bijhouden van het nummer van het proces-verbaal is dan ook een uitoefening van de verplichting van minimale gegevensverwerking; die ertoe strekt dat enkel de noodzakelijke persoonsgegevens verwerkt worden.

Artikel 7

Dit artikel bepaalt de categorieën van persoonsgegevens die gelden als sterftegegevens. De overdracht van de sterftegegevens gebeurt, per de definitie van de term, naar aanleiding van het overlijden van een persoon van een kind jonger dan een jaar of bij doodgeboortes. Dit onderscheid wordt gemaakt omdat bij overlijdens van kinderen jonger dan een jaar dezelfde statistische gegevens relevant zijn als bij een doodgeboorte.

Voor de doodgeboren kinderen zijn er nog bijkomende definities vanaf wanneer een statistisch formulier voor het overlijden van een kind jonger dan een jaar of voor een doodgeboorte (model IIID) verplicht is. Onder doodgeboorte verstaat men elke foetale sterfte indien het gewicht bij de geboorte gelijk of hoger is dan 500g (of indien het gewicht bij de geboorte niet gekend is, wanneer de overeenstemmende zwangerschapsduur (22 volle weken) of de overeenstemmende lichaamslengte (25 cm van kruin tot hiel)) heeft bereikt, zoals bepaald in art. 2 van het Koninklijk Besluit van 17 juni 1999 het opmaken van een jaarlijkse statistiek van de overlijdensoorzaken wordt voorgeschreven). Voor een doodgeboorte worden (ongeveer) dezelfde gegevens m.b.t. zwangerschap en bevalling verzameld als voor de levend geboren kinderen; dit dient al context voor het overlijden (en de doodsoorzaak) en levert belangrijke informatie op over de perinatale gezondheid en eventuele risicofactoren die verband houden met zwangerschap en geboorte. Dit is ook het geval voor de levend geboren kinderen die overlijden voor de leeftijd van een jaar. Ook voor hen kan het overlijden nog het gevolg zijn van gebeurtenissen of omstandigheden tijdens de zwangerschap en geboorte. In principe hebben we voor de levend geboren kinderen deze gegevens al via de anonieme en dus niet-koppelbare geboorteregistratie en enkel voor kinderen die in Vlaanderen werden geboren.

De hieronder vermelde persoonsgegevens zijn medische, socio-demografische en administratieve variabelen die toelaten om een jaarlijkse statistiek van de perinatale-, neonatale-en zuigelingsterfte in Vlaanderen op te stellen en risicofactoren te identificeren. De resultaten van die analyses bevorderen een gerichte beleidsondersteuning door het Departement Zorg omdat ze toelaten beleidsmakers te informeren over de belangrijkste oorzaken van (eventueel vroeg of vermijdbaar) overlijden, met inbegrip van eventuele risicofactoren die daar aan de grondslag van liggen. Ze kunnen ook gebruikt worden om de bevolking te informeren over de (oorzaken van) sterfte in Vlaanderen via de officiële communicatiekanalen van de Vlaamse Overheid. Bovendien zijn deze gegevens noodzakelijk in het uitvoeren van federale (Koninklijk Besluit van 17 juni 1999 waarbij het opmaken van een jaarlijkse statistiek van de overlijdensoorzaken wordt voorgeschreven) en internationale (Verordening (EU) Nr. 328/2011 VAN DE COMMISSIE van 5 april 2011 tot uitvoering van Verordening (EG) nr. 1338/2008 van het Europees Parlement en de Raad betreffende communautaire statistieken over de volksgezondheid en de gezondheid en veiligheid op het werk, wat statistieken over doodsoorzaken betreft) verplichtingen voldoen. Verder worden de variabelen en analyses gebruikt voor wetenschappelijke onderzoek door derden onder de voorwaarden zoals beschreven in art. 9.

De memorie van toelichting beschrijft de specifieke categorieën van persoonsgegevens die verwerkt worden en de redenen waarom.

Artikel 8

De persoonsgegevens dienen toereikend en ter zake dienend te zijn en beperkt te blijven tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt. Dit vereist dat ervoor wordt gezorgd dat de opslagperiode

van de persoonsgegevens tot een strikt minimum wordt beperkt. Om ervoor te zorgen dat persoonsgegevens niet langer bewaard worden dan noodzakelijk is, dient de verwerkingsverantwoordelijke termijnen vast te stellen voor het wissen van gegevens of voor een periodieke toetsing ervan. Persoonsgegevens moeten worden bewaard in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen niet langer te identificeren dan voor de doeleinden waarvoor de persoonsgegevens worden verwerkt noodzakelijk is; persoonsgegevens mogen voor langere perioden worden opgeslagen voor zover de persoonsgegevens louter met het oog op archivering in het algemeen belang, wetenschappelijk of historisch onderzoek of statistische doeleinden worden verwerkt overeenkomstig artikel 89, lid 1, mits de bij deze verordening vereiste passende technische en organisatorische maatregelen worden getroffen om de rechten en vrijheden van de betrokkene te beschermen (artikel 5.1.e verordening 'opslagbeperking'). Dit artikel legt de maximale bewaartermijn van 100 jaar vast voor de persoonsgegevens bepaald in artikel 4 tot en met 7, om te kunnen verzekeren dat er statistieken op lange generationele termijn kunnen worden opgesteld om evoluties in de gezondheid van de Vlaming en gezondheidstrends nauwkeurig op te kunnen volgen.

Artikel 9

De geboortegegevens, neonatale persoonsgegevens en sterftegegevens zullen wanneer mogelijk geanonimiseerd worden overgemaakt aan de betrokken wetenschappelijke onderzoeksinstituten. Aangezien het doel van de onderzoeksinstituten op deze gegevensbeschermingsrechtelijke weinig indringende manier bereikt kan worden, verdient dit de voorkeur. Aangezien het hier over anonieme gegevens gaat, is in deze de AVG ook niet meer van toepassing. Als het doel van het wetenschappelijk onderzoek niet bereikt kan worden door het overmaken van anonieme gegevens en de noodzaak bestaat voor gepseudonimiseerde persoonsgegevens, wordt er voor dit laatste geopteerd en blijven de bepalingen betreffende de verwerking van persoonsgegevens van toepassing.

Er wordt wel verplicht een gegevensuitwisselingsprotocol opgesteld met de ontvangende instanties, conform artikel 8, §1, van het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer. Die definitie is als volgt: *"een instantie van de Vlaamse overheid als vermeld in artikel 1.3, 1°, van het Bestuursdecreet van, een instantie van een lokale overheid als vermeld in artikel 1.3, 5°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018, een instelling met een publieke taak als vermeld in artikel 1.3, 6°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018 of een milieu-instantie als vermeld in artikel 1.3, 7°, van het Bestuursdecreet van 7 december 2018;"*.

Niet alle betrokken wetenschappelijke onderzoeksinstituten die gelden als ontvangers in dit decreet, zullen vallen onder de definitie van instanties zoals in het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer. Om echter een gelijke procedure te verzekeren en de gegevensuitwisseling correct te formaliseren, wordt er in deze gevallen een overeenkomst opgesteld die tegemoet komt aan de vereisten van het gegevensuitwisselingsprotocol bepaald in artikel 8, §1, tweede en derde lid. Dit houdt in dat bepaalde aspecten in de overeenkomst worden opgenomen, die worden beschreven in de memorie van toelichting.

Het tweede lid bepaalt nog dat het protocol wordt gesloten door de betreffende verwerkingsverantwoordelijken na het respectieve advies van de functionaris voor gegevensbescherming van de meedelende instantie en van de betrokken bestemmingen, als ze wettelijk of decretaal verplicht zijn een functionaris voor gegevensbescherming aan te stellen of vrijwillig een functionaris voor gegevensbescherming hebben aangesteld. Het protocol wordt vervolgens onmiddellijk bekendgemaakt op de website van alle partijen die bij de mededeling betrokken zijn.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Dit decreet heeft geen budgettaire impact, aangezien het louter een juridische correctie is die de verwerking van persoonsgegevens in overeenstemming dient te brengen met de AVG. Daartoe verleende de Inspectie van Financiën op 8 september 2025 gunstig advies. Daaropvolgend is er geen gemotiveerd akkoord vereist van de Vlaamse minister bevoegd voor begroting, conform artikel 31, §2, 2° BVR VCO.

B. ESR-TOETS

Niet van toepassing.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het voorontwerp heeft geen weerslag op het personeelsbestand of de personeelsbudgetten van de Vlaamse Overheid.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

De lokale besturen zijn betrokken in de verwerkingen van de geboorte- en sterftecertificaten die geregeld worden in het koninklijk besluit van 17 juni 1999 waarbij het opmaken van een jaarlijkse statistiek van de overlijdensoorzaken wordt voorgeschreven en het koninklijk besluit van 14 juni 1999 waarbij een jaarlijkse statistiek van de geboorten wordt voorgeschreven. Hun rol in dit proces wordt al geregeld door deze twee koninklijke besluiten en het burgerlijk wetboek. Daarnaast kan ook akte gemaakt worden van het decreet van 14 juli 2025 over het platform voor overlijdensinformatie, dat de digitalisering voor de aangifte van overlijdens vastlegt. Waar er in deze regelgeving wel degelijk processen worden uitgewerkt met impact op lokale besturen – aangezien zij de werking ervan structureel veranderen of sturen – is dat niet het geval voor onderhavig ontwerp van decreet. Dit ontwerp van decreet beoogt geen aanpassing van deze processen en verandert niets aan de opdrachten van de lokale besturen. Het regulariseert enkel de verwerking van persoonsgegevens door de essentiële aspecten daarvan decretaal te verankeren.

Wat betreft de verwerking van sterftecertificaten, is dit regionaal afgebakend in artikel 6 van het KB van 17 juni 1999 waarbij het opmaken van een jaarlijkse statistiek van de overlijdensoorzaken wordt voorgeschreven. Dit artikel bepaalt dat de gemeentebesturen de betrokken stroken van het betrokken formulier overmaken naar de arts-ambtenaren van de gemeenschap ter zake. Voor de gemeentebesturen die zich in het tweetalige gebied Brussel-Hoofdstad bevinden, is het de arts-ambtenaar van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie waaraan de betrokken stroken worden overgemaakt. Wat betreft de overlijdens van personen van een jaar of ouder, besteedt de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie deze vervolgens uit aan de Vlaamse Gemeenschap om deze te verwerken. In die zin is dit decreet – voor wat betreft de overlijdens van personen van een jaar of ouder – dus van toepassing op personen in de gemeentes van het Vlaamse Gewest en de sterftes van personen van een jaar of ouder in het tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

Wat betreft de geboortes en overlijdens van personen tot de leeftijd van een jaar, verwerkt de Vlaamse Gemeenschap ook gegevens die worden doorgegeven door CEPIP, over geboortes in het Universitair Ziekenhuis Brussel en overlijdens van inwoners van het Vlaams Gewest. Deze gegevens zijn dus degene die de Vlaamse Gemeenschap verwerkt met betrekking tot tweetalig gebied Brussel-Hoofdstad.

4 VERDER TRAJECT

Dit ontwerp van decreet wordt na de definitieve goedkeuring ingediend bij het Vlaams Parlement, met een voorziene behandeling na twee maanden en daaropvolgende goedkeuring door de Commissie voor Welzijn, Volksgezondheid, Gezin, Armoedebestrijding en Gelijke kansen van het Vlaams Parlement. Vervolgens wordt het ontwerp van decreet behandeld door de plenaire vergadering van het Vlaams Parlement.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

- 1° haar definitieve goedkeuring te hechten aan het bijgaande ontwerp van decreet betreffende de verwerking en deling van de geboorte- en sterftegegevens en de bijhorende memorie van toelichting;
- 2° de Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen te gelasten voornoemd ontwerp van decreet en de bijhorende memorie van toelichting, in naam van de Vlaamse Regering, in te dienen bij het Vlaams Parlement.

De Vlaamse minister van Welzijn en Armoedebestrijding, Cultuur en Gelijke Kansen,

Caroline GENNEZ